

Komentar Evanđelja: Carev porez

Evanđelje XXIX nedjelje kroz godinu i komentar.

Evanđelje Mt 22, 15-21

U ono vrijeme: Odoše farizeji i održaše vijeće kako da Isusa uhvate u riječi. Pošalju k njemu svoje učenike s herodovcima da ga upitaju: »Učitelju! Znamo da si istinit te po istini putu Božjem učiš i ne mariš tko je tko jer nisi pristran. Reci nam, dakle, što ti se čini: je li dopušteno dati porez caru ili nije?«

Znajući njihovu opakost, reče Isus: »Zašto me iskušavate, licemjери?

Pokažite mi porezni novac!« Pružiše mu denar. On ih upita: »Čija je ovo slika i natpis?« Odgovore: »Carev.« Kaže im: »Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje.«

Komentar

Dijalektičku zamku koju su njegovi neprijatelji postavili povodom danaka Cezaru Isus majstorski rješava poznatom rečenicom "Podajte caru carevo, a Bogu Božje". Ovim logičnom izrekom Gospodin je ne samo osujetio trik koji mu je postavljen, nego je i postavio temelje za izravno razlikovanje vremenite i duhovne moći i za koherentno kršćansko djelovanje usred svijeta.

U Isusovo vrijeme Judeja je imala dramatičnu političku i vjersku situaciju. S jedne strane, cijela je regija bila podložna Rimskom

Carstvu; kao problematična pokrajina, Judeja je trajno trebala biti prisutna u vojsci pod upravom prokuratora, zaduženog za osiguravanje pokoravanja naroda i prikupljanje poreza putem lokalnih sakupljača: carinika. S druge strane, Herodovci su više voljeli posredovanje lokalnog upravitelja koji je ubirao porez i dio novca davao Rimu. Sa svoje strane, vjerske vlasti morale su osigurati održavanje jeruzalemskog hrama, bogoslužja i institucija.

U tom presjeku interesa, takozvani danak Cezaru bio je dakle stvar sigurne kontroverze: što je bilo pošteno u toj teškoj situaciji za bilo kojeg pobožnog Židova? Denari su plaćali radniku za cjelodnevni rad (usp. Matej 20,2), a nekoliko je denara ono što je dobri Samaritanac ostavio u Lukinoj prispodobi gostioničaru za brigu o ranjeniku (Luka 10,35). Jedan je denar bio

jednak deset asova, otuda i njegovo ime. To nije bila vrlo visoka suma, ali nije bila ni zanemariva; a prije svega bio je namijenjen interesima Rimljana. Dilema se stoga činila nepremostivom: kad bi Isus potaknuo plaćanje danaka, u javnom bi se mnijenju pojavio kao prijatelj pogana i njegov bi ugled među ljudima mogao pasti. Ako je, s druge strane, poticao da se ne plaća danak, bilo ga je moguće optužiti da je potaknuo narod protiv Rima.

S izvrsnom mudročću Isus nas poziva da promatramo novčić kojim smo platili i provjerimo prisutnost lika Cezara na njemu. Sveti Hilarije parafrazirao je Isusov odgovor ovako: „Cezarov novčić izrađen je od zlata, na kojem je urezana njegova slika; Božji novčić je čovjek u kojemu je slika Božja; zato dajte svoja bogatstva Cezaru i čuvajte savjest svoje nevinosti za Boga “[1].

Papa Franjo prihvaća tu ideju kada kaže: „Pozivanje na Cezarovu sliku urezanu na novčiću kaže da je pošteno osjećati se punopravnim građanima države - s pravima i dužnostima -; ali simbolično nas tjera da razmišljamo o drugoj slici koja je utisnuta na svakog čovjeka: o Božjoj slici. On je Gospodar svih i mi koji smo stvoreni "na njegovu sliku" prije svega pripadamo njemu "[2].

Isusov odgovor na to pitanje često je sredstvo za razvijanje crkvene socijalne doktrine koja brani i civilnu sferu s njezinim pravima i dužnostima i crkvenu sferu. Riječ je o davanju Cezaru, legitimnoj vlasti, onoga što mu pripada u pravdi i istodobno, obrani prava Crkve, bez korištenja u svoju korist ili miješanja u samo privremene svrhe.

U vezi s ovom scenom i razgovarajući s kršćanima koji se moraju posvećivati usred svijeta, sveti

Josemaría preporučio je živjeti
jedinstvo života, odnosno
kombinirati građanske dužnosti s
vjerskim, a da se pritom ne napadne
ili negira sferu niti jednog od njih.
Tada je rekao: „vidite da je dilema
drevna, koliko je Učiteljev odgovor
jasan i nedvosmislen. Ne postoji -
nema - kontrasta između služenja
Bogu i služenja ljudima; između
izvršavanja naših građanskih
dužnosti i prava i onih vjerskih;
između napora da se izgradi i
poboljša privremeni grad i uvjerenja
da ovaj svijet prolazimo kao put koji
nas vodi do nebeske domovine. (...)
Ekskluzivni izbor koji kršćanin
donosi od Boga, kada se u potpunosti
odazove njegovu pozivu, tjera ga da
sve usmjeri Gospodinu, a
istovremeno da i svome bližnjemu da
sve što mu s pravom pripada“[3] .

[1] Sveti Hilarije, O Mateju, 23.

[2] Papa Franjo, Angelus, 22.
listopada 2017.

[3] Sveti Josemaría, Prijatelji Božji,
165.

Pablo Edo // Photo: Pocky Lee -
Unsplash

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/gospel/evangelio-vigesimonoveno-
domingo-ordinario-ciclo-a/](https://opusdei.org/hr-hr/gospel/evangelio-vigesimonoveno-domingo-ordinario-ciclo-a/) (4.04.2025.)